

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 28.4.2015 г.
JOIN(2015) 16 final

СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**План за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода
2015—2019 г.**

„Да запазим правата на човека в центъра на дневния ред на ЕС“

Въведение

Целта на настоящото съвместно съобщение на Европейската комисия и върховния представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност е да се допринесе за изготвянето на нов план за действие относно правата на човека и демокрацията за периода 2015—2019 г.

Правата на човека и демокрацията като ръководни принципи на ЕС

В днешния нестабилен и бързо променящ се свят правата на човека и демократичните ценности често са подлагани на съмнение и на много места се игнорират. Нарушенията на правата на човека се увеличиха в своя обем и интензитет, гражданското общество счита, че неговите действия са ограничени, конфликтите станаха многоаспектни, а авторитарните режими — по-безогледни. Глобализацията води до нови предизвикателства, които правят защитата на правата на човека още по-сложна.

При тези обстоятелства международното внимание съвсем естествено е съсредоточено върху стабилността. Трайна стабилност обаче не може да се постигне само чрез сигурност и икономически просперитет. Лоялността на гражданите към своята държава и доколко те се осланят на мирни средства зависи от това дали чувстват, че са защитени срещу произволни решения и че техните гледища могат да влияят върху процеса на вземане на политически решения. Това може да бъде постигнато само в демократично общество, основано на зачитането на правата на човека и основните свободи, в което правителството не е корумпирано и се отчита за своите действия, парламентът има възможност да отрази разнообразието от гледни точки и интереси на избралото го население, гражданското общество процъфтява, медиите са свободни и съдебната система е независима.

Обсъжданията на целите за устойчиво развитие за периода след 2015 г., с акцент върху правата на човека и правата на жените като самостоятелни цели, отразяват тази цел.

Ето защо Съюзът трябва да поддържа въпросите за правата на човека в центъра на своята външна дейност. В член 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) се съдържат насоки за действията на Съюза във външен план и отново се потвърждава ролята на ЕС в насърчаването на, *inter alia*, демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право. Хартата на основните права на Европейския съюз има обвързващ характер за институциите на ЕС и за държавите членки, когато те прилагат правото на Съюза. В допълнение ЕС е страна по някои инструменти на Организацията на обединените нации и Съвета на Европа, като например Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (UNCRPD). Това са опорите, върху които се гради доверието в Съюза като световен защитник на правата на човека.

Пакетът за права на човека и демокрация от 2012 г.

През 2012 г. ЕС прие амбициозна програма — **Стратегическата рамка относно правата на човека и демокрацията**¹ — в която е посочено как той възнамерява да изпълни своето задължение съгласно Договора да утвърждава демокрацията, правовата държава, както и универсалността и неделимостта на правата на човека.

Почти три години след нейното приемане Стратегическата рамка, със своите приоритети и ръководни принципи, продължава да осигурява рамката за действие на Съюза.

Друг крайъгълен камък на политиката на ЕС за правата на човека беше решението от 2012 г. за създаване на длъжността на **специалния пратеник на ЕС (СПЕС) за правата на човека**. СПЕС подобри видимостта и ефективността на политиката на ЕС за правата на човека, повиши нивото на взаимодействие с нашите партньори и ни помогна да придвижим напред изпълнението на определени приоритети. Чрез взетото от Съвета решение² за удължаването на мандата на СПЕС с още две години се признава тази важна роля.

Третият основен елемент на пакета относно правата на човека, приет през 2012 г., беше **Планът за действие относно правата на човека и демокрацията (2012—2014 г.)**³, който спомогна за изпълнението на ангажиментите, поети в Стратегическата рамка.

В **Плана за действие** се съдържа набор от 97 действия, обхващащи широк спектър от въпроси, свързани с правата на човека и демокрацията, които да се прилагат както от страна на ЕС, така и на национално равнище от държавите членки. С него се ангажират всички заинтересовани страни за постигането на ясни цели в рамките на ясно определени срокове.

Постиженията на Плана за действие за периода 2012—2014 г.

Планът за действие за периода 2012—2014 г. представляваше важен инструмент за осигуряване участието на всички съответни заинтересовани страни, като с него се гарантираше, че те ще бъдат постоянно съсредоточени върху редица ключови цели. Работата по този план за действие доведе до множество важни **постижения**.

С Плана за действие се увеличи **интегрирането на въпросите за правата на човека** в целия спектър на външните политики на ЕС и техните операции за изпълнение, което доведе до конкретни промени на място. Стъпките, предприети за включване на въпросите за правата на човека в оценките на въздействието, извършвани за законодателни и незаконодателни предложения, както и въвеждането на оценките на правата на човека като основен елемент при разпределянето на помощта на ЕС са само няколко примера за това.

С Плана за действие спомогна също за създаването от страна на ЕС на необходимите инструменти и ресурси за формулиране и прилагане на **по-съгласувана политика**. Създаването на базирана в Брюксел работна група на Съвета „Права на човека“ (СОНОМ), приемането на набор от подробни насоки на ЕС по ключови въпроси, свързани с правата на човека (свобода на

¹ Документ на Съвета от 25 юни 2012 г., ST 11855/12.

² Документ на Съвета от 12 февруари 2015 г., ST 5716/15.

³ Документ на Съвета от 25 юни 2012 г., ST 11855/12.

религията или убежденията⁴, правата на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица (ЛГБТИ)⁵, свободата на словото онлайн и офлайн⁶), приемането на набор от инструменти за основан на правата подход към развитието, приемането на местни стратегии за правата на човека по държави въз основа на съвместната работа на делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки, създаването на точки за контакт по правата на човека в делегациите на ЕС, подобряването на програмата за целево обучение на служители на ЕС и дипломати на държавите членки, всичко това допринесе за постигането на тази цел.

С Плана за действие също се допринесе за напредъка за **ефективното многостранно сътрудничество** чрез развитието на годишни стратегии и приоритети на ЕС на форумите на ООН за правата на човека, в частност в Съвета на ООН по правата на човека. Освен това чрез него бяха концентрирани действията на ЕС по отношение на редица ключови приоритети, включително правата на жените и момичетата, правата на детето и правата на ЛГБТИ, и се призова за по-нататъшни действия в областта на икономическите, социалните и културните права, в съответствие с ангажимента на Съюза за неделимостта на правата на човека. Редом с това в Плана за действие бе посветено внимание на въпросите на хората с увреждания, в съответствие със задълженията, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (UNCRPD).

Чрез Плана за действие се засили сътрудничеството на ЕС с гражданското общество в световен мащаб, както и оказваната му подкрепа. Чрез него бе интегрирана практиката за консултиране на организациите на гражданското общество (ОГО) преди да се проведат диалозите по правата на човека или по отношение на ключови политически документи, насърчено участието на ОГО в оформянето на финансовата помощ и засилена подкрепата на ЕС за ОГО, които са изправени пред ограничителни мерки.

Накрая, чрез Плана за действие се увеличи **видимостта** на дейността на Съюза в областта на правата на човека и демокрацията, както и **отчетността** му по отношение на неговите партньори, по-специално гражданското общество.

Резултатите от последните години предоставят солидна основа за неотменния ангажимент на ЕС да поддържа зачитането на правата на човека и да подкрепя процесите на преход към демокрация в световен мащаб на двустранна основа, в партньорство с други регионални организации, както и на многостранно равнище, особено в рамките на Организацията на обединените нации. Много от действията, посочени в Плана за действие за периода 2012—2014 г., понастоящем са неделима част от ежедневната работа на Съюза — те се ползват с подкрепата на всички заинтересовани страни, от наличието на добре установени процедури и са обхванати от изчерпателен набор от документи с насоки. Поради тези причини тези действия не трябва да бъдат повече приоритизирани в контекста на предложения нов план за действие. При все това те ще продължат да присъстват в Годишния доклад за правата на човека и демокрацията с цел да се гарантира видимостта и отчетността също и в посочените области.

⁴ Документ на Съвета от 24 юни 2013 г. ST 11491/13.

⁵ Документ на Съвета от 24 юни 2013 г., ST 11492/13.

⁶ Документ на Съвета от 12 май 2014 г., ST 9647/14.

От друга страна, някои области, определени в Плана за действие за периода 2012—2014 г., ще изискват **подновен политически ангажимент и допълнителни усилия, като по този начин бъдат изведени на по-преден план в новия план за действие.** Такъв е случаят, *inter alia*, по отношение на подкрепата за демокрацията, която ще бъде включена в редица цели за икономически, социални и културни права, за справяне с нарушенията на правата на човека и на международното хуманитарно право в кризи и конфликти, за борба срещу дискриминацията, особено по отношение на жените, децата, лицата с увреждания и ЛГБТИ, а също и членове на религиозни малцинства, за борба с изтезанията и малтретирането, както и за увеличаване на съгласуваността на политиките на ЕС от гледна точка на правата на човека.

В новия план за действие следва да се даде отговор на тези неизменни предизвикателства.

Перспективи

С оглед на положителния опит **новият план за действие** следва да обхваща **периода 2015—2019 г.**, за да се осигури пълно привеждане в съответствие с мандата на върховният представител и заместник-председател (ВП/ЗП) и на Европейската комисия.

Планът ще бъде подложен на **междинен преглед на изпълнението през 2017 г.** с цел да се даде възможност за оценка на постигнатия напредък и, ако е необходимо, за корекции в светлината на придобития опит и на появата на нови предизвикателства. Този преглед ще съвпадне със средносрочния преглед на инструментите за външно финансиране и би могъл да допринесе за по-голяма съгласуваност между политиките на ЕС и финансовата помощ.

Действията, предложени в Плана за действие, са географски неутрални и следва да се прилагат към всички региони на света, като се имат предвид местните потребности и особености. Тези действия ще приемат формата на специфични за дадена държава приоритети чрез местни стратегии за правата на човека по държави.

Що се отнася до **страните кандидатки и потенциални кандидатки**, ЕС ще продължи да наблюдава внимателно техния ангажимент за насърчаване на ценностите на демокрацията, правовата държава и зачитането на правата на човека, както е определено в член 49 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), както и да предоставя насоки и подкрепа, за да се гарантира осезаем и устойчив напредък в тези ключови области на реформа.

Що се отнася до Европейската политика за съседство, поставя се силен акцент върху гарантиране на зачитането на основните права и свободи. ЕС ще продължи да оказва подкрепа на страните партньори в изпълнението на реформите, които поощряват приобщаващ диалог, насърчават доброто управление, укрепват независимостта на съдебната система и гарантират защитата на основните права.

Принципи

Новият план за действие не трябва да се стреми да обхване по изчерпателен начин всички аспекти на политиките за подкрепа на Съюза в областта на правата на човека и на демокрацията. Той следва по-скоро да бъде **стратегически и да се съсредоточи върху приоритети**, относно които са необходими **допълнителен политически импулс и засилен**

ангажимент. Чрез Плана за действие следва да се ръководи както двустранната работа, така и ангажираността на ЕС в многостранни и регионални форуми, по-конкретно Организацията на обединените нации и Съвета на Европа.

В този дух предлаганият план за действие ще се ръководи от следните принципи:

1. В една все по-изпълнена с предизвикателства глобална среда значението на универсалните стандарти се поставя под въпрос и стремежът за прокарането им от страна на ЕС се сблъсква с нарастваща съпротива. Насърчаването на ценностите чрез външни действия само по себе си често не е ефективно. Затова усилията следва да бъдат съсредоточени върху подкрепата за ендегенните сили. ЕС следва да **укрепи възможностите за действие на партньорите в трети страни** (правителствени, парламентарни и тези с почти правителствен характер), да засили ролята на съдебната власт, да продължи подкрепата за **гражданското общество**, включително социалните партньори, както и да насърчава благоприятната среда, да засилва ролята и въздействието на **регионални организации и механизми** и да развие сътрудничеството с Организацията на обединените нации, която посредством всеобщото членство в нея може да въздейства по-ефикасно.
2. ЕС трябва да изпълнява водеща роля, давайки пример. Той е под непрекъснато наблюдение относно това, което се възприема като **различия** в неговия подход към въпросите, свързани с правата на човека (двойни стандарти и вътрешни/външни несъответствия). По този начин се изисква подновен ангажимент за подобряване на съгласуваността по отношение на правата на човека и включване им във всички аспекти на външната дейност на ЕС, както и във външните аспекти на вътрешните политики, като се доразвива подходът, разработен от Комисията за гарантиране на ефективното прилагане на Хартата на основните права от ЕС.
3. ЕС трябва да съсредоточи своето внимание върху най-неотложните предизвикателства, свързани с правата на човека, които трябва да бъдат преодоляни, както във вътрешен, така и във външнополитически план. Тези предизвикателства включват по-специално борбата с дискриминацията, зачитането на свободата на изразяване и неприкосновеността на личния живот, както и това да се гарантира, че правата на човека се спазват при политиките относно миграцията, търговията или борбата с тероризма.
4. ЕС следва да **оправомощи себе си** — различните инструменти, механизми и политики, с които разполага, трябва да се използват по-интелигентни и по-по-стратегически начини, както в двустранната работа, така и в ангажиментите в многостранни форуми.
5. Накрая, ЕС следва **по-добре да комуникира** с какво се занимава, да подобри способността си за **измерване на въздействието** и, когато е уместно, да разработи **алтернативни и по-ефективни подходи**.

В светлината на посоченото по-горе в приложения План за действие се определят следните пет стратегически области на дейност:

i) да се увеличи ангажираността на местните участващи страни: правата на човека и демокрацията може да се утвърдят напълно само когато е налице силна ангажираност на местно равнище. Тази глава от Плана за действие е съсредоточена върху действия и дейности, насочени към подобряване на начина, по който взаимодействаме с всички външни участници, както правителствени, така и неправителствени. Специално внимание се отделя на предизвикателствата по отношение на пространството за гражданското общество;

ii) преодоляване на основните предизвикателства в областта на правата на човека: в тази глава са разгледани определени предизвикателства във връзка с правата на човека, като в същото време се запази необходимия баланс между граждански и политически права, от една страна, и икономически, социални и културни права, от друга страна. С този списък на действия се допълват и укрепват целите, преследвани в рамките на предишната глава;

iii) гарантиране на всеобхватен подход във връзка с правата на човека спрямо конфликти и кризи: в тази глава се предлага широк спектър от действия за насърчаване и подкрепа на развитието на инструменти и политики на национално, регионално и международно равнище за предотвратяване, противодействие и наказване на нарушения на правата на човека, с особен акцент върху най-тежките престъпления, предизвикващи загрижеността на международната общност. В нея също така е отразена ясната необходимост ЕС да приспособи своите съществуващи инструменти към променящия се характер на конфликтите;

iv) насърчаване на по-добра съгласуваност и последователност: тази глава се отнася до необходимостта Комисията, заедно с върховния представител/заместник-председател, да интегрира в по-голяма степен съображенията, свързани с правата на човека, във външните аспекти на политиките на ЕС, по-специално по отношение на търговията и инвестициите, миграцията/предоставянето на убежище/политиките относно бежанците и политиките за развитие, както и борбата с тероризма, с цел да се осигури по-добра съгласуваност на политиките;

v) задълбочаване на подхода на ефективност и резултати в областта на правата на човека и демокрацията: в контекста на нарастващи предизвикателства и ограничени ресурси по-доброто използване на съществуващите инструменти, дейности и политики е единственият начин за увеличаване на въздействието от дейността на ЕС върху правата на човека. Тази глава предлага действия, които ще помогнат на ЕС да разработи по-стратегически подход, ориентиран в по-голяма степен към резултатите.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ЕС ОТНОСНО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ДЕМОКРАЦИЯТА

Целта на настоящия План за действие е да продължи прилагането на Стратегическата рамка на ЕС относно правата на човека и демокрацията достатъчно гъвкаво, така че да отговори на възникващите нови предизвикателства. Планът се основава на съществуващите политики на ЕС за подкрепа във външната дейност на правата на човека и демокрацията,⁷ по-конкретно на Насоките на ЕС, инструментариума и другите договорени позиции, както и на различните външни финансови инструменти, по-специално Европейския инструмент за демокрация и права на човека.

С цел да се осигури ефективно прилагане на Плана за действие е от значение европейските институции да **работят заедно**, като се зачитат различните институционални роли, и, когато е целесъобразно, да се прилага Планът за действие на национално равнище от държавите членки. Отговорност за осъществяването на включените в списъка действия носят върховният представител/заместник-председателят, подпомаган от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), и Комисията, Съветът и държавите членки в съответните си области на компетентност, определени в Договора за Европейския съюз⁸. Специалният представител на ЕС по правата на човека допринася за изпълнението на Плана за действие в съответствие със своя мандат. Планът за действие обхваща периода до 31 декември 2019 г. и неговото прилагане ще бъде преразгледано през 2017 г.

Проект на таблица за новия План за действие относно правата на човека и демокрацията (2015—2019 г.)

Цел	Действие	Срок:	Задължения
I. НАСЪРЧАВАНЕ НА АНГАЖИРАНОСТТА НА МЕСТНИТЕ УЧАСТВАЩИ СТРАНИ			
<i>а) Предоставяне на всеобхватна подкрепа за публичните институции</i>			

⁷ Без да се засягат специфичните договорености по отношение на страните кандидатки и потенциални кандидатки в рамките на политиката на ЕС за разширяването.

⁸ Решенията относно конкретни стъпки за прилагането на настоящия План за действие ще се взимат съгласно разпоредбите на Договорите. Планът за действие не засяга разделението на компетентност между ЕС и неговите държави членки и ще се тълкува в съответствие с Декларация 13 към Договорите.

1. Подкрепа за капацитета на националните институции за правата на човека (НИПЧ)	а) Да се признае ключовата роля на НИПЧ като независими институции и се потвърди ангажиментът на ЕС за подкрепа и сътрудничество с тези институции, които са в съответствие с принципите от Париж. Да се засили участието на НИПЧ в процесите на консултация на национално равнище, по-специално по отношение на диалога за правата на човека и реформите в трети държави.	В процес на изпълнение	Служби на Комисията (СОМ), ЕСВД, държави членки (ДЧ)
	б) Да се засили, в контекста на международния координационен комитет на НИПЧ, капацитетът на тези, които се ползват от статут „А“, да се подкрепи повишаването на статута на тези със статут „Б“ до статут „А“ и да се сътрудничи с техните регионални и международни мрежи. Работата по тези въпроси ще бъде включена в следващия средносрочен програмен период на инструментите на ЕС за външно финансиране.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
2. Подкрепа за органи за управление на избори	а) Да се засилят ролята и капацитетът на органите за управление на избори, така че по независим и ефективен начин се осигурят надеждни, приобщаващи и прозрачни избори, по-специално чрез задълбочен специален диалог и дългосрочна стратегия за подпомагане.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД
	б) Да се насърчи отворен и приобщаващ диалог през целия изборен процес между органите за управление на избори и ключовите заинтересовани страни с оглед на увеличаване на участието на политическите партии и организациите на гражданското общество, включително чрез достъпа им до информация и тяхното наблюдение на всички етапи на изборния процес.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
3. Да се подкрепи капацитетът на парламентарните институции	а) Да се подпомогне разработването на законодателни, бюджетни и контролни правомощия на парламентите, да се подпомогнат парламентите в организирането на публични дебати по ключови въпроси, свързани с реформите, при надлежно отчитане на съответните задължения съгласно международното право в областта на правата на човека;	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
	б) Да се включи парламентарното измерение в програмите за добро управление на ЕС и ЕСВД и в бюджетната подкрепа.	До 2017 г.	Комисия, ЕСВД, ДЧ
4. Целева подкрепа за	а) Да се придружи съдебната реформа (на наказателното и гражданското правосъдие) с подходящо обучение на съдебните служители, за да се повиши	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията,

сектора на правосъдието	информираността за международните стандарти и задължения в областта на правата на човека; да се предостави системна подкрепа за професионално и квалифицирано застъпничество/правно представителство и за организации на адвокати (напр. адвокатски колегии).		ДЧ
	б) Да се провежда мониторинг на двустранно и многостранно равнище на спазването от страна на държавите партньори на техните международни задължения по отношение на достъпа до правосъдие и до справедлив съдебен процес, включително до правна помощ; да се мобилизира, когато е подходящо, техническо сътрудничество и подкрепа.		ЕСВД, Комисията, ДЧ
	в) Да се насърчи и улесни достъпът до правосъдие на децентрализирано равнище; да се участва в диалог с правоприлагащите агенции и центрове за задържане, както и да им се оказва подкрепа.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
5. Да се предостави всеобхватна подкрепа за публичните институции	а) Като се вземат предвид най-добрите практики, да продължи подкрепата за разделението на властите и за независимостта на демократичните институции, както и за насърчаване на ролята на местните участници в процесите на реформи, в частност на конституционните реформи, с цел по-добро отчитане на интересите на различните заинтересовани страни.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Да се развият специфични експертни познания и умения, както и да се насърчи създаването на специализирани органи в областта на борбата срещу корупцията; да се укрепи капацитетът на публичната администрация и органите за борба с корупцията за лоялно прилагане на политиките при добро управление на публичните ресурси.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
6. Да се засили сътрудничеството с регионални механизми в областта на правата на човека и демокрацията	а) Да се укрепят аспектите на правата на човека в сътрудничеството на ЕС с регионални организации и механизми, по-специално чрез търсенето на синергии и общи инициативи относно ключови тематични въпроси и в рамките на важни многостранни събития.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Да се насърчат партньорските инициативи за изграждане на капацитет между регионалните механизми за подкрепа на правата на човека и демокрацията.	В процес на изпълнение	ЕСВД, ДЧ, Комисията
б) Засилване на гражданското общество			

7. Да се насърчава по-силно партньорство с организациите на гражданското общество (ОГО) на трети страни, в това число със социалните партньори и между органите, парламентите и ОГО	а) Да се улеснят диалозите за национални политики, <i>inter alia</i> , чрез споделяне на най-добри практики за структуриран обмен между правителството/членовете на парламента и гражданското общество, включително представителите на социалните партньори.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Да се укрепи допълнително капацитетът на ОГО по отношение на търсенето на отчетност от правителствата, включително чрез обмен на най-добри практики между ОГО на регионално равнище.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
	в) Да се подобри качеството на консултациите, организирани от ЕС на местно равнище, по-специално с оглед вземане предвид становищата на гражданското общество, включително социалните партньори и гражданските движения, при разработването и прилагането на политики; да се насърчи тристранният диалог (между органи, ОГО и ЕС) като част от пътните карти на делегациите на ЕС.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
	г) Да се засили ангажиментът на ЕС с политически партии и граждански движения с оглед засилване на тяхната роля в поощряването на демократични и отговорни институции и практики.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
8. Да се предоставят възможности и подкрепа на ОГО, защитаващи правата на жените и момичетата	Да се подкрепят организациите на жените и на защитниците на правата на човека (ЗПЧ) в техния призив за защита, и при самата защита, на правата на жените, като те се насърчат да играят по-голяма роля в търсенето на отчетност от вземащите решения по въпросите на равенството между половете.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
9. Да се засили подкрепата за защитниците на правата на човека (ЗПЧ), включително на международни и регионални форуми	а) Да се увеличи подкрепата за ЗПЧ, включително за тези, които се борят за икономически, социални и културни права, чрез систематичен и цялостен подход, като: по време на посещения на високо равнище, включително специфични секторни мисии, се засягат случаи на изложени на риск ЗПЧ; се продължи подкрепата и сътрудничеството с ООН и регионални механизми за защита на ЗПЧ; се засили подкрепата за многостранни инициативи относно ЗПЧ и средата за функциониране на гражданското общество, включително Общото събрание на ООН и Съвета на ООН по правата на човека, и се увеличи споделянето на тежестта и обменът на най-добри практики между държавите	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ

	членки по отношение на защитата на СПЧ.		
	б) Да се осигурят по-чести дейности за осведомяване в селските райони и по-системни контакти със защитниците на правата на жените и на маргинализираните групи.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
10. Да се предприемат действия в отговор на заплахи към средата за функциониране на НПО	а) Да се насърчават и подкрепят законодателство, политики и механизми, предназначени за защита на ЗПЧ. По-специално енергично да се прилагат съответните насоки на ЕС и Механизмът за защита на правата на човека на ЕС, който стартира в рамките на ЕИДПЧ, включително чрез специфични осведомителни дейности и обучения за персонала на централно равнище и в делегациите на ЕС (политически и оперативни секции).	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се извършва активен мониторинг на правната (напр. законови и подзаконови актове) и предоставяща възможности среда (напр. процедурен произвол, финансов тормоз или ограничения, по-специално по отношение на чуждестранно финансиране) за функциониране на гражданското общество, като се включат социалните партньори и активно да се идентифицират и докладват заплахите за тази среда, както и да се предприемат мерки за борба с тези заплахи.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	в) Да се заяви чрез публични и частни съобщения противопоставяне на неоправданите ограничения на свободата на сдружаване и събиране, ограничаването на средата за функциониране на гражданското общество и опитите за възпрепятстване на работата на гражданското общество, включително на ЗПЧ, като се гарантира, че тези въпроси редовно се повдигат по време на двустранните срещи, диалозите за правата на човека и форумите на ООН, като например Съвета на ООН по правата на човека.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
II. ПРЕДОЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ОБЛАСТТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА			
11. Насърчаване на свободата на изразяване	а) Да се предприемат активни стъпки за предотвратяване и реагиране на насилието срещу журналисти и други работещи в медиите, като им се	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията,

на мнение и неприкосновеността на личния живот	предостави възможност да работят в безопасност и сигурност, без страх от насилие, политически натиск, цензура и преследване.		ДЧ
	б) Да се гарантира, че зачитането на свободата на словото и свободата на медиите е включено в разработването на политики и програми, свързани с борбата с тероризма, киберсигурността, борбата срещу киберпрестъпността, достъпа до информация и други политики на ЕС в това отношение, като например законодателната рамка за аудио-визуалните медийни услуги.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	в) Да се гарантира, че въпросите за неприкосновеността на личния живот и защитата на данните в цифровата ера, както и въздействието на програмите за масово наблюдение са надлежно разглеждани на двустранно и многостранно равнище (на ниво ООН, Съвета на Европа, ОССЕ).	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
12. Да се поддържа среда на недопускане на дискриминация	а) Да се разработи „Наръчник на ЕС за борба с дискриминацията“ в трети страни, в който се описват инструментите за мерки за борба с дискриминацията, насочени срещу всички форми на дискриминация, включително множествена/кумулятивна дискриминация.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета
	б) Да се повиши осведомеността и инициативността при работата на ключови служители по въпросите, свързани с ЛГБТИ, в централните офиси, делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки.	В процес на изпълнение	ЕСВД, ДЧ, Комисията
	в) Да разгледа възможността за засилване на политиката на ЕС по въпросите на коренното население съобразно Декларацията на ООН за правата на коренното население и заключителния документ на Световната конференция по въпросите на коренното население през 2014 г.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	г) Да се гарантира и насърчава равен достъп до правата на човека и тяхното упражняване от лица с увреждания в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (КОНПХУ), по която ЕС е страна, както чрез включването на въпросите, свързани с уврежданията, в действията, свързани с правата на човека, така и чрез разработване на целенасочени дейности за премахване на бариерите пред равнопоставеното участие на тези лица; да се подкрепи и укрепи	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ

	функционирането на механизмите за насърчаване, защита и мониторинг на КОНПХУ, в съответствие с член 33, параграф 2, включително тяхното създаване в държавите партньори; да се предприемат необходимите стъпки за присъединяването на ЕС към факултативния протокол към КОНПХУ; в съответствие с Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г., да продължи да се насърчават правата на хората с увреждания във външните действия на ЕС.		
13. Да се насърчава равенството между половете, овластяването и участието на жени и момичета	а) Да се ускори изпълнението на задълженията и ангажиментите относно правата на жените, поети в КОНПХУ, съгласно Пекинската платформа за действие, в Декларацията от Кайро за населението и развитието и в Програмата за развитие за периода след 2015 г.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се разгледа амбициозен и солиден нов план за действие на ЕС относно равенството между половете и предоставянето на права на жените в международното сътрудничество и развитието за периода 2016—2020 г. (GAP II) чрез дейности, насочени към: i) техните икономически, социални и културни права и тяхното участие, ii) техните граждански и политически права и упражняването им, и iii) чрез дейности, които съдействат за защитата на физическата и психическата неприкосновеност на жените, с особено внимание към премахването на гениталното осакатяване на жени, детските, ранните и принудителните бракове и сексуалното насилие по време на конфликти.	До 2016 г.	Комисия, ЕСВД
	в) Водеща роля чрез даване на пример: да се укрепи равенството между половете и да се предоставят права на жените в рамките на ЕС, както и да се повиши отчетността в това отношение, чрез осигуряване на съгласуваност с цялостната политика на ЕС за равенство между половете.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	г) Продължаване на изпълнението на действията, очертани в съобщението „Мерки за премахването на гениталното осакатяване на жени“ ⁹ .	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията,

⁹ 25 ноември 2013 г., COM(2013) 833 FINAL http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_based_violence/131125_fgm_communication_en.pdf

			ДЧ
14. Да се подкрепи спазването на правата на детето	а) Да се подкрепят усилията на държавите партньори за насърчаване, защита и зачитане на правата на детето, като се обърне специално внимание на укрепването на системите за закрила на детето. б) Да се подкрепят държавите партньори с цел те да насърчават, защитават и зачитат правата на детето с акцент върху борбата с всички форми на насилие, борбата с детския труд и насърчаването на оцеляването и развитието, като се вземат предвид икономическите и социалните права, като например правото на здравеопазване и изхранване, на образование и обучение, както и на социална закрила.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията
15. Борбата с изтезанията, малтретирането и смъртното наказание	а) Да се действа по отношение на изтезанията (превенция, отговорност и рехабилитация), малтретирането и смъртното наказание (премахване, мораториум и минимални стандарти) по всеобхватен начин чрез всички политически диалози и диалози по правата на човека, както и да се включат предпазни мерки срещу смъртното наказание, изтезанията и малтретирането в дейностите на ЕС, включително в борбата с тероризма и управлението на кризи. б) Да се разработи съгласуван подход по отношение на връзката между извънсъдебните екзекуции, насилствените изчезвания, изтезанията и други форми на малтретиране.	В процес на изпълнение До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ ЕСВД, Комисията, Съвета
	в) Да се повиши осведомеността и се даде приоритет на съвместни дейности и обмен на най-добри практики, в тясно сътрудничество с ООН, регионалните организации и гражданското общество, включително Десетгодишната глобална инициатива относно Конвенцията на ООН против изтезанията (СТІ) и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание за постигане на всеобщо ратифициране и прилагане на Конвенцията на ООН срещу изтезанията (САТ) до 2024 г., както и да се насърчи ратифицирането и прилагането на Факултативния протокол (ОРСАТ) към нея и на	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ

	Международната конвенция за защита на всички лица от насилствено изчезване.		
16. Да се поощри създаването на цялостна програма за насърчаване на икономическите, социалните и културните права (ИСКП)	а) Да се потвърди отново ангажиментът на ЕС да засили своя акцент върху икономическите, социалните и културните права в своята външна политика, включително в програмите му за на външна помощ, като в същото време се подчертава, че правата на човека са неделими и взаимосвързани и че укрепването на измерението на ИСКП по никакъв начин не отразява отслабване на съществуващите ангажменти по отношение на гражданските и политическите права; да се постави ударение на ясното признаване на измерението, свързано с правата на човека, в такива области като социалната политика, здравеопазването, образованието или стандарта на живот; да се изгради капацитет, за да се гарантира, че всички съответни служители на ЕС и на държавите членки, както и представители на гражданското общество, включително социалните партньори на място, са информирани за международните договори, свързани с икономическите, социалните и културните права, по-специално тези, които са свързани с основните принципи и права в областта на труда (основни конвенции на МОТ). б) Да се увеличат усилията за закрила на ЗПЧ, включително социалните партньори, които работят за зачитане на икономическите, социалните и културните права, като се обръща специално внимание на въпросите, свързани с правата върху земята, трудовите права, включително правата на коренното население, във връзка <i>inter alia</i> със „заграбването на земи“ и изменението на климата.	В процес на изпълнение В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета ЕСВД, Комисията, ДЧ
17. Да се постигне напредък относно бизнеса и	а) Да се изградят капацитет и знания относно прилагането на Насоките за бизнеса и Насоките в областта на правата на човека, по-специално по отношение на	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията

правата на човека	изпълнението на ръководните принципи на ООН (РПООН) и други инструменти/инициативи, които допринасят за прилагането на РПООН; да се засилят ролята и експертните познания на делегациите на ЕС в този контекст; да се повиши осведомеността във връзка с РПООН и корпоративната социална отговорност в областта на външната дейност и на диалога относно политиките, както и да се сътрудничи дейно с бизнеса, гражданското общество, националните институции за защита на правата на човека, правителствата партньори и регионалните организации по въпроси, свързани с бизнеса и правата на човека, както по отношение на гражданските и политическите права, така и относно икономическите, културни и социални права.		
	б) Да се разработят и приложат национални планове за действие (НПД) за прилагане на ръководните принципи на ООН.	До 2017 г.	ДЧ
III. ДА СЕ ГАРАНТИРА ВСЕОБХВАТЕН ПОДХОД ПО ВЪПРОСИТЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА ВЪВ ВРЪЗКА С КОНФЛИКТИТЕ И КРИЗИТЕ			
18. Да се премине от система за ранно предупреждение към превантивни действия	а) Да се насърчи и осигури оптимално използване на новата система на ЕС за ранно предупреждение за конфликти като инструмент за предотвратяване на тежки нарушения на правата на човека.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се осигури по-голяма съгласуваност по отношение на докладването относно правата на човека и ранното предупреждение/анализа на конфликти, включително чрез включване на темата за съответните рискове от конфликти в диалозите и консултациите за правата на човека.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	в) Да се подкрепят дейности за борба с подбуждането към насилие, което може да доведе до тежки нарушения на правата на човека/жестоки престъпления. Да се подпомагат дейности за борба срещу изказванията, насаждащи омраза, и призивите за екстремистко насилие, чрез разработване на материали за противодействие на пропагандата, на образование в областта на правата на човека и на инициативи за укрепване на мира, насочени към децата и младежта.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията

	г) Да се подкрепи създаването на програми за предотвратяване, реагиране и (дългосрочно) реинтегриране на деца, засегнати от въоръжени конфликти, в сътрудничество с местните общности, със засегнати деца и с родители (напр. психо-социална помощ, социално-икономическо реинтегриране, образование и обучение за жизнени умения, както и за издирване и събиране на семейства).	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
19. Да се увеличи капацитетът за справяне с конфликти и кризи на многостранно и регионално равнище	а) Да се засили сътрудничеството със специалния съветник на ООН по предотвратяването на геноцид и специалния съветник на ООН относно отговорността за защита, както и подкрепата за тях, а също и за други международни и регионални участници, ангажирани в превантивни действия.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се подкрепи работата на специалния представител на ООН по въпросите на децата и въоръжените конфликти и по-специално да се подкрепи подписването, изпълнението и мониторинга на планове за действие за отговор и за по-нататъшно предотвратяване на тежки престъпления срещу деца, засегнати от конфликти, включително чрез застъпничество и програмни дейности.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
20. Да се насърчи спазването на международното хуманитарно право (МХП)	а) Да се оцени прилагането на насоките на ЕС за насърчаване на спазването на международното хуманитарно право (МХП) в резултат на създаването на евентуален бъдещ механизъм за контрол на спазването на МХП. Да се изготви доклад за оценка, в който се прави равностойна на прилагането на съществуващите политически инструменти и се представят препоръки, включително относно начините, по които ЕС и държавите—членки на ЕС, могат да окажат конкретна подкрепа за евентуалния бъдещ механизъм за контрол на спазването.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета
	б) Да се разработят и приложат политики, за да се гарантира, че подкрепата на ЕС и държавите—членки на ЕС, за военните, полицията, органите за граничен контрол и други сили за сигурност, включително в контекста на мисиите и операциите по линия на ОПСО, е в съответствие със/допринася за насърчаването, защитата и прилагането на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право, и е съобразена с политиките на ЕС за правата на човека (политика за надлежна проверка по отношение на правата на човека).	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ

	в) Да се въведе система за задължително докладване на тежки нарушения на международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право (МХП), на които се натъкват персоналет в делегациите на ЕС, мисиите и операциите по линия на ОПСО, както и други съответни служители на ЕС в съответствие с Насоките на ЕС за международното хуманитарно право (МХП), ¹⁰ разположени в трети страни. Да се гарантира, че докладите за тежки нарушения се анализират и по тях се извършват последващи действия на централно равнище, като за това се информират държавите членки и други заинтересовани участници.	До 2017 г.	Комисия, ЕСВД, ДЧ
21. Да се насърчи и подкрепи търсенето на отговорност и правосъдието в преходния период	а) Да се оцени изпълнението на Решение № 2011/168/ОВППС на Съвета от 21 март 2011 г. за Международния наказателен съд (МНС) и плана за действие за прилагането му. Да се формализира създаването на кръгла маса между ЕС и Международния наказателен съд (МНС), което позволява на съответния персонал да идентифицира общи сфери на интереси, да обменя информация относно съответните дейности и изгради по-добро разбирателство между двете организации. Да се улесни участието, сътрудничеството и достъпът на заинтересованите държави в рамките на МНС.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се приложи политиката на ЕС относно правосъдието в преходния период, включително чрез систематизиране, с което да се идентифицира опитът на ЕС, предизвикателствата и извлечените поуки при подкрепата на ЕС за правосъдието в преходния период; да се предоставят конкретни насоки и обучение на персонала в мисиите на ЕС, работещи във връзка с правосъдието в преходния период, ще бъде създадена мрежа от служители от службите на Комисията и ЕСВД, както и от държавите—членки на ЕС, за обмен на най-добри практики и за насърчаване на съгласуваността и последователността. Да се засилят мониторингът и докладването (включително чрез стратегиите за	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ

¹⁰ Хуманитарният персонал на ЕС се освобождава от това изискване за докладване, за да се избегне накърняването на възприятието за неговата неутралност, непристрастност и независимост, което би могло да изложи хуманитарните работници, а и засегнатото население, на атаки от страна на воюващите страни, и да доведе до отказване на достъп до засегнатото население.

	правата на човека по държави) и да се насърчи диалогът за междурегионално сътрудничество относно правосъдието в преходния период, за да се подобри сътрудничеството между регионалните организации.		
22. Да се интегрират правата на човека във всички фази на планирането, прегледа и провеждане на ОПСО	а) Да се разработят специфични секторни оперативни насоки за персонала в мисиите по линия на ОПСО, работещи с полицията, военните, затворническата администрация и съдебната система, с цел да се предоставят практически насоки за интегрирането на правата на човека, МХП, закрилата на детето и равенството между половете, включително Резолюция 1325 на ССООН.	До 2017 г.	ЕСВД, ДЧ
	б) Да се приложи новият Общ кодекс за поведение за гражданските мисии по линия на ОПСО, след като бъде приет, включително чрез: предварително и въвеждащо обучение за персонала, специфично за мисията обучение за вече разположения персонал, специализирано обучение за висши служители, повишаване на осведомеността за служителите на мисиите и за местното население, както и изготвяне на статистика за нарушения на Кодекса. Да се предприемат подобни стъпки за осигуряване на по-голяма осведоменост за стандартите на поведение сред персонала, разположен в зони на военни операции, и да се повиши осведомеността в местните общности, в които се провеждат мисии/операции.	До 2017 г.	ЕСВД, ДЧ
	в) Да се укрепи прилагането на цялостния подход за изпълнение от страна на ЕС на резолюции 1325 & 1820 на Съвета за сигурност на ООН (ССООН) относно жените, мира и сигурността и неговите последващи резолюции, като се вземат под внимание глобалният преглед и нововъзникващите проблеми (борбата срещу тероризма, противодействието на екстремисткото насилие, трафикът на хора), подобряването на докладването, приемането на стратегически план за	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ

	преодоляване на дисбаланса между половете в мисиите и операциите по линия на ОПСО и подобряването на ангажираността и координацията с всички държави—членки на ЕС, по-специално в рамките на неофициалната работна група на ЕС по Резолюция 1325 на ССООН.		
IV. НАСЪРЧАВАНЕ НА ПО-ДОБРА СЪГЛАСУВАНOST И ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ			
23. Миграция/трафик на хора/незаконното превеждане през граница на мигранти/политики в областта на убежището	а) В съответствие с глобалния подход към миграцията и мобилността (ГПММ) и предстоящата Европейска програма за миграция да се засилят гаранциите за правата на човека във всички диалози по въпросите на миграцията и мобилността и рамките за сътрудничество с трети държави, включително партньорствата за мобилност и общите програми за миграция и мобилност, както и по споразуменията и програмите, свързани с миграцията, включително чрез анализ на въздействията върху правата на човека; да се гарантира въвеждането на елементи на обучение по правата на човека в проекти за изграждане на капацитет с имиграционните и гранични агенции.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Въз основа на стъпките, които вече са предприети за изпълнението на стратегията на ЕС за борба с трафика, да се интегрират напълно правата на човека и защитата на жертвите в дискусиите относно трафика на хора (ТХ), в диалозите по политиката, миграцията и мобилността, сигурността и правата на човека с идентифицираните приоритетни държави и в дискусиите относно борбата с трафика на хора с международните организации и донори, които действат в тези приоритетни държави. Делегациите на ЕС в приоритетните държави ще се възползват в пълна степен от своите назначени лица за контакт за ТХ и ще повдигат въпроси, свързани с правата на човека, при разглеждането на проблема с трафика на хора в координационните заседания на ЕС на местно равнище, както и в обсъждането на борбата с трафика на хора с органите на приемащата страна; да се подкрепи ратифицирането и прилагането на основните международни конвенции, свързани с трафика на хора, включително конвенциите на МОТ, свързани с принудителния труд и	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията

	местните работници.		
	в) Да се разгледат въпросите на правата на човека, свързани с незаконно превеждане през границата, чрез диалозите по политиката, правата на човека и други диалози в приоритетните държави; да се насърчават делегациите на ЕС в приоритетните държави да използват напълно своите ресурси, за да гарантират, че въпросите на незаконното превеждане през границата и неговото измерение относно правата на човека са неизменно част от сътрудничеството с органите на приемащата страна, както и с гражданското общество, международните организации и други донори.	До 2017 г.	ЕСВД
	г) Да се подпомагат партньорските държави за насърчаване и защита на правата на бежанците и вътрешно разселените лица (ВРЛ), включително чрез изграждане на капацитет.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	д) Да се подобри достъпът до правосъдие и здравеопазване на мигрантите в държавите на транзитно преминаване; да се насърчи подобряването на условията на живот на задържаните мигранти, както и да се поощряват алтернативи на задържането на незаконни мигранти в трети страни.	В процес на изпълнение	Комисията
	е) Да започне диалог с общности на диаспората, както в рамките на ЕС, така и в държави извън ЕС, които са крайна дестинация, за да се повиши осведомеността относно нарушенията на правата на човека, на които са изложени мигрантите и бежанците в държавите на транзитно преминаване, както и по проблемите с правата на човека в техните държави на произход.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	ж) Да се идентифицират държавите на произход, където нарушенията на правата на човека служат за ключов мотивиращ фактор, както и по-добре да се насочват политическият диалог и други диалози и програми, така че да се	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията,

	реши проблемът с тези нарушения.		ДЧ
	з) Да продължи разглеждането на въпроса за липсата на гражданство в отношенията с приоритетните държави; да се съсредоточат усилията върху предотвратяване на появата на нови групи от населението без гражданство в резултат на конфликт, разселване и разпадането на държави.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
24. Политика за търговия/инвестиции	а) Да се предостави подкрепа, като същевременно се засили ефективното изпълнение, прилагане и мониторинг на ангажиментите на бенефициерите по ОСП+ (съответните договори за правата на човека и конвенции на МОТ), например чрез проекти с ключови международни организации и с представители на гражданското общество, включително социалните партньори.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Да продължи да се развива солиден и методично добре обоснован подход към анализа на въздействието върху правата на човека на търговските и инвестиционните споразумения, включително в последващите оценки; да се проучат начини за разширяване на съществуващия количествен анализ в оценката на въздействието на търговските и инвестиционните инициативи в областта на правата на човека.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	в) Държавите—членки на ЕС, трябва да се стремят да включат в двустранните инвестиционни договори (ДИД), които договарят с трети държави, разпоредби, отнасящи се до зачитането и спазването на правата на човека, включително разпоредби относно корпоративната социална отговорност, в съответствие с разпоредбите, включени в споразуменията, договорени на равнището на ЕС.	В процес на изпълнение	ДЧ
	г) Да се стремят към систематичното включване в споразуменията за търговия и инвестиции на ЕС на спазването на международно признатите принципи и насоки относно корпоративната социална отговорност, като например Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, Глобалния договор на ООН, Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Тристранната декларация на МОТ за принципите относно мултинационалните предприятия и социалната политика, ISO 26000.	В процес на изпълнение	Комисията

	д) Редовно да се преразглежда регламентите относно търговията със стоки, които могат да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание или изтезания, и относно „стоките с двойна употреба“.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
25. Борба с тероризма	а) Съгласно Стратегията на ЕС за борба с тероризма, да се разработят набори от идеи относно начините за предотвратяване на радикализацията и екстремисткото насилие сред младите хора в трети държави, за подпомагане на дейностите на ЕС и за комуникиране с медиите и водачите на общности, за да разработят материали за противодействие на пропагандата в тези страни; да се насърчи и подкрепи запазването на правата на човека в центъра на законодателството, политиките и механизмите за борба с тероризма в трети държави, като същевременно се гарантира спазването на МХП и се дава възможност за извършване на хуманитарната дейност, основана на принципи.	До 2015 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ
	б) Да се осигури широко разпространение на Насоките на ЕС за борба с тероризма, включително чрез участие в дейности за популяризиране и обучение на действащи лица в тази област, по-специално за дейности, осъществявани по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
26. Да се възприеме основан на правата на човека подход към развитието	а) Да се изпълни ангажиментът на ЕС да се премине към основан на риска подход, като се преследва неговата цялостна конкретна интеграция във всички дейности на ЕС за развитие, като се използват обучение, подкрепа за изграждане на капацитет и мониторинг с оглед постигане на пълно интегриране в рамките на междинния преглед; държавите—членки на ЕС, да приемат и прилагат основан на риска подход в областта на сътрудничеството за развитие.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ
	б) Да се оцени прилагането на приложение 12 към политиката за бюджетна подкрепа на ЕС, с което се установява оценката на основните ценности като съществен елемент за бюджетна подкрепа, и по-специално пълното интегриране, в този контекст, на основан на риска подход в договорите за секторна реформа.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията
	в) Да се проучи възможността за по-нататъшно прилагане на основан на риска подход към външните дейности, които не са свързани с развитието, да се	До 2017 г.	ЕСВД,

	направи анализ на последиците от правото на развитие и се оценят резултатите от Програмата за развитие след 2015 г.		Комисията
27. Да се засили приносът на оценките на въздействието (ОВ) за зачитането на правата на човека	а) На основата на съществуващата оценка на въздействието на дейностите на ЕС върху основните права, да продължи да се подобрява интегрирането на правата на човека в оценките на въздействието на Комисията за предложения с външни последици и предполагаемо значително въздействие върху правата на човека; това трябва да се направи, както е необходимо, чрез разработване на допълнителни насоки за анализ на въздействието върху правата на човека, укрепване на експертните познания и капацитета за този вид анализ и гарантиране на задълбочени консултации на съответните заинтересовани страни, изложени на основните рискове относно правата на човека.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
	б) Да се включи, когато е уместно, анализ на въздействието върху правата на човека в последващите оценки на Комисията на намесите на ЕС с външни последици.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД
	в) Да се осигури съгласуваност между анализа на въздействието върху правата на човека, предприет при оценките на въздействието, и други инструменти на политиките, свързани с правата на човека, включително стратегиите за правата на човека по държави, диалозите за правата на човека и бюджетната подкрепа/програмирането на инструменти за финансиране, с оглед преодоляването на идентифицираното потенциално отрицателно въздействие, както и постигането на максимално положителното въздействие.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията
V. ЗАДЪЛБОЧАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА И РЕЗУЛТАТИВНОСТТА В ОБЛАСТТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ДЕМОКРАЦИЯТА			
28. Да се повиши ефективността на диалозите за правата на	а) Да се развиват, споделят и надграждат установените най-добри практики, определени за диалозите за правата на човека, включително последващите процеси.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Съвета

човека	б) Да се гарантира, че съображенията относно правата на човека са взети предвид в различните секторни диалози с държавите партньори и като такива са част от цялостната двустранна стратегия.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Съвета
	в) Да се осигури вътрешна и външна координация във връзка с диалозите за правата на човека, включително за ежегодния диалог между ЕС и ОГО; да се определят и разгледат редица приоритетни въпроси в областта на правата на човека в контекста на външните диалози за правата на човека, по които може да се осигури по-добър отговор от ЕС.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ
	г) Да се интегрира „сътрудничество на форумите на ООН по правата на човека“ в двустранния диалог и сътрудничество за правата на човека и политическия диалог; да се развива по-тясно сътрудничество и се набележат съвместни дейности, по-специално със стратегическите партньори; да се разработят насоки за систематично използване на докладите и препоръките, направени по време на всеобщия периодичен преглед, от органите за мониторинг на договорите и по специалните процедури на Съвета по правата на човека	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ
	д) Да се установят/оценят приоритетите, целите и показателите за напредък на диалозите и консултациите за правата на човека на ЕС, да се улесни техният преглед, като се отчита, че способността и желанието на партньорите да се ангажират варира и гъвкавостта и прагматизмът са от първостепенно значение.	До 2017 г.	ЕСВД, Съвета
29. Да се подобри видимостта и въздействието на стратегиите за правата на човека по държави (СПЧД)	а) Да се интегрират СПЧД за прилагането на приоритетите и анализа на демокрацията в политическите диалози, докладването и при посещенията на високо равнище.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	б) Да се осигурят последващи действия във връзка със СПЧД чрез съвместни годишни доклади за изпълнението, които ще бъдат представени на съответните органи на Съвета.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, Съвета, ДЧ
	в) Да се гарантира, че в програмите за помощ на ЕС и на държавите членки се взема предвид и се улеснява прилагането на приоритетите на СПЧД.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
30. Да се постави ударението върху пълноценно	а) Да се засили разпространението на съответните документи с насоки и обучение, особено сред дипломатическия персонал, работещ в делегациите	В процес на	Комисия,

прилагане на Насоките на ЕС за правата на човека	на ЕС и в посолствата на държавите — членки на ЕС, включително на ниво посланици.	изпълнение	ЕСВД, ДЧ
	б) Да се систематизира докладването относно прилагането на Насоките и се въведат дневници по специфични тематични въпроси, за да се осигури по-систематично проследяване на отделните случаи и да се поощри редовният обмен на най-добри практики в прилагането на Насоките.	В процес на изпълнение	Комисия, ЕСВД, ДЧ
31. Да се направи максимално въздействието от наблюдаването на избори	а) Да се консолидират и кодифицират най-добрите практики за ползотворното използване на препоръките от мисиите на ЕС за наблюдение на избори и мисиите за наблюдение на избори на ОССЕ/БДИПЧ в политическите диалози и дейностите за подкрепа на демокрацията на ЕС и държавите—членки на ЕС.	До 2016 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета
	б) Да се укрепи дългосрочното планиране и интегрирано разгръщане на всички аспекти на подкрепата на ЕС и на държавите членки за изборния цикъл чрез проучване на иновативни механизми за предоставяне на помощ.	До 2019 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ
32. Да се обезпечи ефективното използване и най-доброто взаимодействие на политиките, механизмите и инструментите за финансиране на ЕС	а) Да се консолидират различните съществуващи инструменти и механизми за докладване, използвани за подкрепа на демокрацията и насърчаване на правата на човека, за да се засили съгласуваността и ефективността на действията на ЕС (напр. СПЧД, анализите на демокрацията и планове за действие, докладите от наблюдението на избори, мисиите за оказване на съдействие при провеждане на избори и за последващи действия, докладите за напредъка в рамките на процеса на разширяване, доклади за постигнатия напредък по ЕПС и планове за действие, пътните карти за ангажираност на гражданското общество, оценките на основните ценности за договорите за добро управление и развитие, рамките за управлението на риска за бюджетна подкрепа).	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета
	б) Да се укрепи анализът на демокрацията в световен мащаб въз основа на поуки, извлечени от пилотния проект за подкрепа на демокрацията.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, ДЧ

	в) Да се доразвият работните методи за осигуряване на най-добро взаимодействие между диалога, целенасочената подкрепа, мерките за стимулиране и ограничителните мерки.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ
	г) Да се подобри съгласуваността в прилагането на клаузите за правата на човека, които системно се включват във всички нови международни споразумения на ЕС.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията
	д) Да се подкрепи текущото разработване на показателите за правата на човека, предприето от Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека (СВКПЧ) с оглед: i) да се улесни измерването доколко се реализират правата на човека, включително чрез публикации онлайн на показателите в целия свят, и ii) да се систематизират събирането и използването на информация за правата на човека и да се наблюдават добрите практики и извлечените поуки.	До 2017 г.	ЕСВД, Комисията, Съвета
	е) Да се сътрудничи системно с ООН и с регионални организации (например Африканския съюз, Организацията на американските държави, Арабската лига, Съвета на Европа, ОССЕ, АСЕАН, СААРК, Форум на тихоокеанските острови и др.) относно най-добрите практики за правата на човека и укрепването на демокрацията във всички региони.	В процес на изпълнение	ЕСВД, Комисията, ДЧ